VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER APRIL 1918.

ONTVANGSTEN.

Alg. Fonds:

Bankkosten Peters	£0	0	6
Gem. Krugersdorp	7	0	6
Gem. Waterberg	30	0	0
Gem. Middelburg	25	5	0
Roosters, J. H. Vorster	0	15	0
Roosters, Ds. Brandt	4	14	6
Roosters, D. Moller	1	10	0
Vormen, Ds. Brandt	0	10	0
Wetten, Ds. Brandt	0	9	0

Weduwfonds. Bijdragen:

Ds. Goddefroy	5	13	8
Gem. Marico	7	12	11
Gem. Klerksdorp	2	8	0
Gem. Zwartruggens	3	8	9
Gem. Waterberg	1	18	1
Gem. Standerton	5	15	3
Gem. Middelburg	8	16	4
Gem. Eendracht	5	11	6

Interest:

F. G. P. Peters	7	10	0
J. McRae	6	2	6

Leeningen:

J. McRae	350	0	0

Sutdiefonds:

Gem. Eendracht	4	1	11

Theol. Kweekschool:

Gem. Ventersdorp	37	10	0
Gem. Klerksdorp	10	0	0
Gem. Standerton	15	10	9
Gem. Middelburg	8	9	0
Gem. Eendracht	16	9	4

Almanakken:

J. H. Vorster	0	12	0
Ds. Brandt	1	18	0
A. H. Koomans	1	16	0
Gem. Zwartruggens	1	16	0
Gem. Krugersdorp	3	15	0

Hervormer:

Intekening	4	5	6

UITGAVEN.

Huishuur Ds. Goddefroy	£6	13	4
Reiskosten	15	4	8
Postzegels	0	5	0

Pension Ds. Goddefroy	55	0	0
Pension Mevr. du Toit	16	0	0

Kassier T.K.	37	10	0

A. H. Koomans, kommissie	0	3	9

H. J. L. Th. ROORDA, Alg. Kassier.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.

Alle brieven voor de Administratie te zenden aan

de heer J. A. WORMSER, Bus 748, Pretoria.

No. 1. PRETORIA, 15 JULIE 1918. JAARGANG X.

BLIJDSCHAP IN DE HEMEL.

Ik zeg ulieden, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den Hemel over eenen zondaar, die zich bekeert.—Luk. 15:7.

(Lezen Lukas 15.)

Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt! Zo roept de dichter van de achtste Psalm uit, als hij opziet tot de eeuwige God, die daar troont boven de sterren, omgeven door lofzingende engelen, maar die toch van uit die Hemel denkt aan de mens op aarde, hem met zijne gaven tooit, met eer en heerlikheid kroont, ja hem verheft boven al het geschapene.

Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt! Zo spreekt David, de vrome van het Oude Verbond. Hoe veel te meer past het ons deze woorden over te nemen, die zoveel diepere blik geslagen hebben in Gods openbaring, die weten, dat Hij ook zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven. (Rom. 8:32.)

Het 15e hoofdstuk van het Evangelie van Lukas geeft ons de drie schoone gelijkenissen van het verlorene, n.l. van het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon. Hoewel onderling verschillend in betekenis en bedoeling hebben zij één ding gemeen; zij eindigen alle drie met blijdschap, blijdschap over het weervinden, het behouden van hetgeen dat verloren was.

Deze vreugde nu, zegt de Heiland, is een beeld van de blijdschap, die zal zijn in de Hemel over één zondaar, die zich bekeert. Wat is nu de reden van deze blijdschap?

Als de bloemen des velds beginnen te verwelken en hare blaadjes op de grond laten vallen, dan schikken wij ons daarin, een bloem toch is krachteloos en teer en haar schoonheid gaat eenmaal verloren.

Wanneer de bladeren aan de takken der boomen verdorren en zij door de herfstwind worden voortgejaagd, dan kan ons dat een ogenblik droefgeestig stemmen, maar wij zeggen al spoedig: het is de loop der natuur.

Maar als de ziel van een medemens verloren gaat, van een mens, die een slecht leven buiten God geleid heeft en nu sterft........., kunnen wij ons bij dat verlies ook neerleggen en er in berusten? Neen, niet waar, wij gevoelen hier een andere smart, dan bij een verwelkte bloem of ontbladerde boom. 't Is alsof alles in ons zegt, dat wij hier staan voor een onherstelbare ramp, voor een eeuwig verlies, want met die ziel gaat een kiem van Gods heerlikheid te gronde.

Die ziel is als het verloren schaap, dat de Herder met zijn bloed als zijn eigendom getekend heeft en nu niet mag gemist worden in de ontelbare kudde.

Die ziel is als de verloren penning, waar het beeld van de Schepper opgeslagen is, nu misschien bevuild, vertrapt en onder het stof, maar die thuis hoort in de schatkameren Gods.

Die ziel is als de verloren zoon, door wiens aderen het bloed van de Vader stroomt, en al is hij ver van huis, diep verzonken in een wereld van zonden, bij de Vader ligt hij toch ná aan het hart.

Het onuitwisbare beeld, door God geschapen (Genesis 1: 26) en tot het eeuwige leven geroepen (1 Tim. 6:12), dat is het wat de mensenziel waarde geeft.

Als gij een vader en moeder over hun slechten, misschien diepgezonken zoon hoort spreken, dan zult gij verbaasd zijn, hoeveel goede eigenschappen zij van hem kunnen opnoemen. De ouders zien de zoon met andere ogen aan dan de overige mensen doen, omdat hier de liefde ziet.

Men zegt: liefde is blind, ja, voor de gebreken, maar zij ziet scherp voor 't goede, dat in iemand verborgen is—en met zulk een scherpe blik der liefde ziet de Heiland naar het verloren schaap, de verloren penning, de verloren zoon.

En nu is dit het heerlike: niet alleen dat de Heer zich laat vinden, neen, Hij zelf zoekt, tot Hij vindt (Joh. 4:23). Hier zien wij de waarheid van de heerlike getuigenis: God heeft geen lust in den dood der goddeloozen, maar dat hij zich bekeere en leve (Ezech. 33:11). Hier zien wij het onuitputtelik medelijden, de oneindige liefde van Hem, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was (Luk. 19:10).

Eenmaal was de Heiland in de heerlijkheid bij zijn Vader. Legioenen heilige engelen in ontelbare scharen zongen lofliederen om God troon, maar door het lofgezang heen klonk daar de jammer en het geschrei van een zondige mensheid,—en de Heiland verliet zijn heerlijkheid, kwam hier in de woestijn der aarde naar de verdwaalden en verloren mens en gaf zijn leven om hem te redden.

Eenmaal wandelde de Heiland te midden van al de schatten des Hemels maar daar ziet Hij, dat één ding ontbrak aan zijn sieraden: de penning eens met het beeld van zijn Vader geslagen,—en de Heiland daalde af naar de donkere aarde, stak licht aan in de duisternis en ging zoeken, en Hij blijft zoeken, totdat Hij de penning weer vindt.

Gevoelen wij nu wat de waarde is van één mensenziel? Om één mensenziel te behouden wordt de ganse schepping, wordt hemel en aarde in beweging gebracht.

Denk u een ogenblik in: De Heiland zoekt en de Hemel wacht of Hij zal vinden.

De Heiland zoekt en al de Engelen Gods zijn in spanning over wat met één mensenziel gebeuren zal.

De Heiland vindt—en in de Hemelen breekt de jubel los van blijdschap over één zondaar, die zich bekeert, over één geredde ziel.

Gevoelt ge nu wat de waarde van uw ziel is? Gij kunt verdwaald zijn van de kudde, verloren zijt gij nog niet. Het stempel, dat eenmaal op u gedrukt is, kan onduidelijk zijn, geheel verdwenen is het nog niet. Gij kunt ver van huis weggegaan zijn, in armoede en ellende terneer zitten, uw Vaderhuis staat er nog en uw Vader wacht op u.

Als ons geweten ons aanklaagt, dat wij van de weg des levens zijn afgedwaald, is dat niet het roepen van de goede Herder?

Als Gods woord ons in de weg treedt, als wij getroffen worden door een Bijbelwoord, een tekst, een prediking, als wij aan de rand van het verderf gered worden,—is dat niet het zoeken van de Heiland, die gedreven door een geduldige en volhardende liefde zich niet laat ontmoedigen, ook als Hij ondank oogst, niet de moed verliest, ook als Hij geen vruchten ziet,—maar alles draagt, alles gelooft, alles hoopt.

Ongelukkig de mens, die tegenover al die zoekende liefde zich verborgen houdt, die de Heiland laat kloppen aan zijn hart, en het niet voor Hem wil openen, die de duisternis liever heeft dan het Licht, die de zonde verkiest boven een leven met God.

Maar als de mens zich laat vinden, dan is het einde ook heerlijk.

Blijdschap voor de geredde zelf, die met Paulus kan jubelen: Het oude is voorbij gegaan, ziet het is alles nieuw geworden (2 Cor. 5:17).

Blijdschap voor de zijnen, evenals voor de vader van de verloren zoon, die in zijn vreugde uitriep:—Want deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden, hij was verloren en is gevonden (Luk. 15: 24).

Blijdschap in de Hemel voor de Heiland der zondaren, die zijn werk ziet bekroond en de overwinning heeft behaald.

'k Lag machteloos gebonden:
Gij komt en macht mij vrij;
Ik was bevlekt met zonden:
Gij komt en reinigt mij.
Het leven was mij sterven:
Tot Gij mij op deedt staan;
Gij doet mij schatten erven,
Die nimmermeer vergaan!

A.J.B.

Bij het lijden neemt God van U niet het Zijne, maar het Uwe.

* * *

Zalig zijn zij, die niets van mensen verwachten, zij zullen niet teleurgesteld worden.

* * *

Is de zondelast afgenomen, dan kan een mens met het restje van ander leed gemakkelik klaar komen.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Julie, 1918.

ONZE KWEEKSCHOOL.

Ofschoon wij weten, dat onze jonge mannen, die in Pretoria studeren goed hun best doen en welbelovend zijn, daarbij ook betrouwbare informatie hebben, dat onze professor zeer ijverig is en trouw arbeidt zowel aan de geestelike als wetenschappelike vorming dier jonge mannen, moeten we toch met droefheid opmerken dat er bij de gemeenten een zeer grote fout is.

Uit de financieele verslagen blijkt dat gedurende de vijf eerste maanden van 1918 door de gemeenten Eendracht, Marico, Ventersdorp, Klerksdorp, Standerton, Middelburg, Makwassie, Memel, Venterskroon, Zwartruggens, Bloemhof, Erasmus, geheel of gedeeltelik aan hunne verplichtingen is voldaan, maar dat de overige en wel de grootste gemeenten niets hebben gestuurd.

Ik gevoel geen de minste lust om hierop in te gaan, en een verklaring er van te zoeken; er zijn dingen die men in de binnenkamer kan bespreken, maar niet in het openbaar, en dat is ook deze zaak, die een geldkwestie is, en daarom zo moeielik. Maar het schijnt, dat een paar mannen in onze kerk hebben gevoeld dat er hier of daar een fout is, en nu komen zij met een voorstel om die fout te verbeteren.

De eerste broeder, die dit doet, is de ijverige en flukse Scriba van Zwartruggens gemeente. Hij vraagt: wanneer de Kerkeraad van Zwartruggens £500 bijeen brengt voor Oom Sarel's fonds, of die gemeente dan voortaan vrij is van het betalen van de bijdrage voor de school. Ik ben zeer blij over die vraag van broeder Joubert, maar ik heb geen macht om hierover te beslissen. Dit fonds is een persoonlike poging van Oom Sarel om gelden voor de school te verzamelen, maar het gaat met dit werk zo treurig, dat ik al heb gedacht, er maar mede op te houden. Waarom men in de kerk niet meer steun geeft weet ik niet. Sommigen zeggen: O, 't is maar Oom Sarel! Anderen willen een kommissie, maar ach, al die kommissies, wat doen ze? Kijk maar eens naar de Almanak, hoeveel kommissies we hebben, die n i e t s doen.

Maar het plan van Br. Joubert is zeker goed, en verdient overweging. Laten anderen ook eens iets er over zeggen.

Een ander plan heeft mnr. A. H. Koomans, Ouderling van Potchefstroom en vroeger uitgever van de "Hervormer." Deze broeder wil £50 geven, indien er 300 andere broeders, of partije van broeders en zusters gevonden worden, die ook £50 willen bijeenbrengen. Hij wenst dezelfde som in te zamelen als Oom Sarel in zijn brief van 15 November, 1916, maar op een andere manier. Net zo als de Helpmekaar Vereniging heeft gewerkt, en onze Gereformeerde broeders nu werken met hun Theologiese School. Deze laatste willen £10,000 zoeken, Br. Koomans £15,000, omdat hij berekent, dat wij jaarliks met £900 interest en opbrengst van kweekschool-kollekten, wel de kosten kunnen dekken.

In een vroeger nommer van de koerant heeft Neef Klaas een ander plan gegeven, n.l.: om een grote kommissie te benoemen, net zoveel leden als er diakens in onze kerk zijn, die jaarliks de nodige gelden op hun plaats, of op hun afdeling zullen kollekteren.

Gij vraagt nu, wat zegt Oom Sarel van die plannen? Mijn antwoord is: ze zijn allen goed en bij goeden wil ook uitvoerbaar. Maar Oom Sarel is verblijd, dat er nog leden in onze kerk zijn, die de os bij de horens willen pakken, en onze Kweekschool op vaste voeten zetten. Oom prijst die mannen en krijgt ze lief. Als gij uw Oom vraagt wat het beste is, dan weet hij er niet veel op te antwoorden. Ze hebben allen hun voordeel en ook hun nadeel. Ja, Neef wilden a l l e leraars helpen: alle ouderlingen helpen en voorgaan: alle diakens hun hals geven voor het juk, dan was het plan gauw-gauw uitgevoerd. Maar de mannetjes, de mannetjes.

Eens werd aan de grote oorlogmaker Napoleon, keizer van Frankrijk, gevraagd wat wel het voornaamste was bij een kanon. Hij antwoordde: de mannetjes achter het kanon.

Zo is het ook in onze kerk. Als gij mij vraagt: Hoe kunnen wij een dezer plannen uitvoeren? dan antwoord ik: Als we de mannetjes hebben.

In het kerkblad der Gereformeerde Kerk zie ik de verantwoording van de kollekte voor het Jubileum-fonds harer school. Zij hebben 7 £100 mensen, 194 £20—lijsten samen £4,665 7s. 8d. Wat onze Gereformeerde broeders doen, moeten wij ook kunnen doen, a l s w i j w i l l e n. Bij onze broeders werken allen samen professoren, predikanten, ouderlingen, diakenen, broeders en zusters.

Ik verheug me, dat we nog mannen hebben als Br. J. A. Joubert, A. H. Koomans en Neef Klaas, die de hand aan de ploeg slaan en voorstellen doen. Ik geef niet om, als zij het voortouw willen vatten op zij te gaan, want het komt er niet op aan wie een werk doet, als het maar gedaan wordt. Wij mochten, dat wel wat meer verstaan vooral in onze kerk.

Maar laten er nu ook mannen komen, die deze gewichtige zaak willen aanvatten en voortzetten. Plannen maken is mooi en goed, maar ze uitvoeren is beter. Meer dan velen willen verstaan, hangt het bestaan en de bloei onzer kerk af van onze Kweekschool. Kunnen of willen we die niet in stand houden of doen bloeien, dan is het gedaan met de kerk.

Met vriendelike groete, Neef,

Uw OOM SAREL.

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

Zondag, 4 Augustus. Te lezen: Exodus 2.

MOZES.

De geschiedenis van Mozes is een zeer duidelik sprekend voorbeeld van Gods Voorzienig Bestuur.

Mozes is de zoon van Amram en Jochebed, een Israëlitiese man en vrouw, beiden uit de stam van Levi, onderdanen van Pharao, leden van een geknecht slavenvolk. (Egypte, Israëls diensthuis.) Zij hadden het zwaar, moesten stenen maken van grond en kaf, en in de klipgaten klippen breken: grote steden, gouvernementsgebouwen oprichten. Dit werk werd door geen Egyptenaar gedaan.

Verzwaard werd hun toestand, toen Pharao bevel gaf alle zoontjes die geboren werden te doden. Israël moest worden verzwakt en uitgeroeid. Omdat aan dit bevel niet werd voldaan door de vroedvrouwen, Sifra en Pua, die God meer gehoorzaam waren dan de mensen (zie Exodus 1: 17-20), beval Pharao, dat de zoontjes in de Nijl (rivier die door Egypte stroomt van Zuid naar Noord, en aan welke goddelike eer werd bewezen ook door mensenoffers, omdat zij de oorzaak der vruchtbaarheid is) zouden geworpen worden.

In dien bangen tijd werd Mozes geboren. Jochebed verborg haar zoon, werd door God daarbij bewaard en geholpen, want Mozes moest de Verlosser van Israël worden. Toen zij hem niet langer kon verbergen, werd hij in een kistje (gemaakt van biezen en waterdicht gemaakt met lijm, waarschijnlik asphalt), gelegd, dat in het riet aan de kant van de Nijl groeide. Mozes andere zuster Mirjam stond op de uitkijk om te zien wat er van hem zou worden.

Pharao's dochter komt bij de rivier om zich te baden, vindt het kistje, heeft medelijden met het weenende kind, redt het van de dood en laat het groot maken, door de moeder, op aanbeveling van Mirjam geroepen. Later als hij gespeend is wordt hij als een koningszoon opgevoed. Merk wel op hoe God voor hem zorgt: als aangenomen kind van Pharao's dochter was hij voor moord beveiligd: werd hij door zijn opvoeding bekwaam voor zijn werk als leidsman en heerscher voor zijn volk.

De koningszoon verloochent zijn volk niet. Hij wil liever met zijn volk lijden dan de genoegens genieten van een koningshuis. Naar zijn broeders, de Israëlieten, gaat hij zien en bemerkt, dat een mishandeld wordt, slaat hij de Opzichter dood. Hij wil zijn volk redden, maar het is voor verlossing nog niet rijp: op Gods tijd en aanwijzing wacht hij niet, daarom mislukt hem zijn poging. God moet eerst Israël doen smachten naar verlossing door zwaarder druk: Mozes opvoeden voor zijn werk en geduld leren.

Mozes vlucht naar Midian, waar hij veilig is voor Pharao: trouwt daar en past de schapen van zijn schoonvader op. Welk een vernedering. Maar ze was nodig voor de man die nog moet leren Gods wil te doen. Veertig jaar blijft hij daar: een vreemeling in een vreemd land. Wat Mozes gevoeld heeft daar in Midian weten we niet, maar dat hij liever met zijn volk kwalik behandeld werd, dan de weelde in Egypte te genieten, is zijn eer en grootheid. Zo werd hij bekwaam om zijn volk te verlossen. God had hem gemaakt tot zijn willig werktuig: in en door God zou hij nu grote dingen doen.

Zondag, 11 Augustus. Te lezen: Exodus 3.

DE BRANDENDE BRAAMBOSCH.

Veertig jaar is Mozes in Midian reeds geweest. Hij is oud geworden: zijne zonen groot. Zal hij wel eens niet hebben gevraagd waarom ben ik uit 't water gered: heb ik de genietingen van 't koninklijk hof gesmaakt: is dit nu mijn levensdoel om schapen op te passen en in een tent te wonen met een vreemde vrouw? Maar Gods gedachten zijn hooger dan de onze! Als Mozes denkt dat zijn tijd voorbij is, verschijnt hem de Heer: hij is nu 80 jaren oud. Ook in 't kleine (schapen weiden) is hij getrouw, en nu verschijnt hem de Heer. Hij ziet een braambosch dat brandt en toch niet verbrandt. Natuurlik gaat hij er heen om dat te bezien. Nader komend hoort hij een stem, die roept: Mozes, Mozes: trek uw schoenen uit (de Arabier doet dit nog als hij in zijn kerk—moskee—gaat). En nu zegt de Heere: "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking van mijn volk, en ikwil ze verlossen (Exodus 3: 7-9. Let op het groote liefderijke hart van God voor zijn volk in deze woorden.) Het bevel des Heeren is nu aan Mozes: "Gij moet gaan." Mozes maakt bezwaar, is voorzichtig. Hij vraagt naar zijn last-

hebber en naar diens naam. De Heere zegt: "Jehovah heeft u gezonden." (Jehovah of Jahve betekent "de zijnde," die is en zijn zal, dus de Eeuwige, trouwe, onveranderlike God). God beveelt nu dat Mozes zal gaan:

10: tot de Israëlieten, en hun oudsten, om hen Gods bevel over te brengen:

20. tot Pharao, die hem niet zal horen:

30: tot de vrouwen, die goud, zilver en kleren zullen vragen als betaling voor de onbetaalde slavendiensten.

Zondag, 18 Augustus. Te lezen: Exodus 4.

MOZES NAAR PHARAO GEZONDEN.

God zendt Mozes nu naar Egypte. Wonderlik, de man die eerst op eigen gelegenheid zijn volk wil vrijmaken heeft nu God hem zenden wil allerlei bezwaren.

10. Israël zal hem niet geloven en zeggen: de Heer is u niet verschenen.

God weerlegt dit niet, maar laat Mozes staf (kierie) in een slang veranderen en dan weer de slang in de staf. Dit wonderteken moet Israël overtuigen, dat God hem gezonden heeft.

Een tweede teken is dat van de melaatse hand, dat hen moet overtuigen. Het derde is, water wordt in bloed veranderd.

20. Mozes zegt: hij kan niet wel spreken en kan dus niet gaan. De Heer zegt hem: "Wie heeft de mond gemaakt, het oor en het oog? Ik zal Aäron uw broer zenden, die zal voor u spreken, wat gij te zeggen hebt."

Mozes neemt nu zijn vrouw en zonen en gaat naar Egypte. Op reis wordt hij ziek en herstelt een breuk van 't verbond. Hij had Eliezer niet besneden, ter wille van Zippora, die 't nu doet om Mozes te redden.

Aäron ontmoet hem dan ook op bevel des Heeren. Het volk Israël gelooft Mozes en ziet Gods hulp. Zo toont God zijn trouw, en Mozes leert op hem te betrouwen.

Zondag, 25 Augustus. Te lezen: Exodus 5.

MOZES VOOR PHARAO.

In Egypte teruggekeerd gaat Mozes met Aäron ook naar Pharao. Pharao is geen eigennaam, maar ambtsnaam, zoals koning, keizer, e.a. Het was niet gemakkelik om voor koningen te komen, met een eis of verzoek zoals Mozes had. Om enige reden kon een koning een man laten doden. Bovendien was het voor Mozes gevaarlik omdat men hem kon herkennen als de moordenaar van een Egypties opzichter. Wij zien b.v. uit de geschiedenis van Nathan voor David, van Esther voor Ahasveros, van Elia voor Achab, hoe politiek zij moesten zijn. Mozes was dit ook, maar hij wilde zijn plicht doen in vertrouwen op God.

Mozes vraagt aan Pharao, uit naam van Jehovah: "Laat mijn volk trekken." Deze weigert, zeggend, "Wie is die God." Hij kent Jehovah niet, wil hem niet kennen. Meenend, dat Israël te veel tijd heeft, en daarom kan denken aan feestvieren, laat hij het zwaarder en meer arbeiden, zodat het mismoedig wordt en tegen Mozes opstaat. Dit maakt ook Mozes mismoedig, zodat hij klagend zegt tot God: "Ik kan niet goed spreken: daarom hooren Pharao en de Israëlieten naar mij niet." Dit doet hij tweemaal (Exodus 6: 9-4 en 27-29). Ook het wonderteken, dat Mozes doet met zijn staf (Exodus 7: 1-13) helpt bij Pharao niet. Zijne toovenaars en waarzeggers doen het ook.

APOCRIEFE BOEKEN.

III.

Op het boek Tobias, volgt in de rij van deze schriften in de Oude Staten-Bijbel het boek Judith, volgen Tobias en Judith achter Nehemia. Het is de geschiedenis van een Joodse weduwe Judith, die haar geboorte-stad door Holofernes een veld overste van Nabuchodonosar (den in den Bijbel Nebukadnezar genoemden), koning van Assyria, bedreigd ziende, hem op een lage wijze om het leven brengt.

Nadat Nabochodonosar Ninivë had veroverd, voerde hij ook oorlog tegen de volken die in Assyria woonden langs de Middellandse-zee. Aangezien de Joden hem niet wilden helpen, evenmin als de volken van den Karmel, Gilead, Galilea, Samaria en Judea bewoonden, werd hij toornig, en zond Holofernes, een zijner krijgs-oversten, om hen te beoorlogen, hun land te verwoesten, de mannen te doden, de vrouwen en kinderen in slavernij weg te voeren, en hun goed en vee als buit weg te voeren.

De aan de zee gelegen landen verzoeken vrede, welke zij krijgen, doch hun land, hun bossen, hun steden, werden vernield, ook hunne goden. De kinderen Israëls met vrees bevangen versterken hunne plaatsen en steden, bezetten de hoogten der bergen, en ook vooral de nauwe bergnekken waardoor slechts twee mannen naast elkaar zouden kunnen trekken.

Onderwijl geeft de Hoogepriester Jajakim den raad dat het volk zich verootmoedige voor den Heer.

Zo doen zij: de mannen, vrouwen, knechten trekken zakken aan ten teken van rouw, strooien as op hun hoofd, vasten vele dagen en bidden den Heer dat Hij hen beschermen en niet toelaten, dat hunne kinderen geroofd, hunne vrouwen gebuit, hunne steden en heiligdommen niet verwoest worden.

Ondertussen nadert Holofernes met een groot leger Judea, en verneemt, dat de Joden zich ten oorlog voorbereiden. Hij wordt zeer toornig en vraagt, wat volk is dit, dat zij zich tegen mij verzetten en mij niet tegemoet komen om vrede te vragen.

Achior, de overste der Ammonieten, verhaalt hem de geschiedenis der Joden, wat God voor hen heeft gedaan. Hoe Hij hen heeft uitgeleid uit Egijpte: geholpen heeft door de Roode-zee; geleid heeft naar Sinai, door de woestijn en de vijanden voor hun aangezicht verdreven, zodat zij Kanaän in bezit hebben genomen. Als het volk zondigt, wordt het door God gestraft, maar als zij zich bekeerden, zijn zij uit de verstrooiing teruggekeerd. Wanneer zij ook nu weer zondigen, zal Holofernes hen overwinnen, maar als zij nu den Heere vreezen zal het voor niet zijn tegen hen te strijden. De veldoversten van Holofernes worden vertoornd: het volk murmureert, en deze zelf ook onstoken in toorn, beveelt dat men Achior naar Bethulie voert en onder aan den berg hem neerwerpt. De kinderen Israëls vinden hem daar, maken hem los, en als hij in de stad is gekomen, prijzen zij hem en vertroosten hem, richten een maaltijd aan in het huis van Ozias, den overste der stad, bij wien hij blijft.

Ondertussen belegert Holofernes de stad Bethulie: hij maakt zich meester van de kloven en bergpaden, van de waterfonteinen die de stad van water voorzagen, zodat de nood zeer groot werd. Het volk wordt oproerig en staat op tegen Ozias, doch deze vermaant hen en bidt hen nog vijf dagen geduld te hebben, wachtend op Gods hulp. Komt er dan geen uitkomst, dan zal hij de stad overgeven, naar hun verlangen.

Nu was daar in de stad een rijke, mooie godzalige weduwe Judith, een dochter van Merari, vrouw van Manassa, die bij den oogst in het veld, door de hitte getroffen, 3 jaren en 4 maanden geleden gestorven was. Zij bestraft Ozias en het volk en zegt, dat zij met de hulpe des Heren de stad zal verlossen. Zij zal daarom in den nacht met hare dienstmaagd de stad verlaten, naar den vijand gaan en binnen vijf dagen de stad verlossen. Hoe zij dit doen zal zegt zij evenwel niet. De daarop volgende uren brengt nu Judith door in rouw en vasten en bidden: daarna trekt zij haar feestkleren aan, versiert zich, zoals men dat in het Oosten plagt te doen, en verlaat de stad met hare dienstmaagd, die wijn en olie en meel en vijgen en brood draagt, waarmede zich Judith in het leger van Holofernes voeden wil. Bij het leger gekomen wordt zij door de wachten aangegrepen, die haar tot Holofernes brengen, omdat zij verklaart de stad te hebben verlaten, waar zij vreest dat de dood haar wacht, om die aan den grote veldoverste over te leveren. Verwonderd over hare schoonheid, wordt zij vriendelik ontvangen door de veldheer, die haar gelooft, als zij ook hem zegt gekomen te zijn de stad hem over te geven en hem zelfs tot Jerusalem te zullen brengen. Holofernes, zo door haar bedrogen en begeerende haar te verleiden, staat haar toe haar eigen voedsel te gebruiken en elke nacht uit te gaan buiten het leger om te bidden. Na nu drie dagen en nachten in het leger te zijn gebleven, wordt zij op den vierden dag door den krijgsoverste uitgenoodigd tot een grote maaltijd, waaraan zij ook gehoor geeft. Zij eet nu ook van de spijze, die haar gegeven wordt. Holofernes, die vrolik was, omdat zij was gekomen, drinkt zich geheel dronken. Als het nu laat in den avond geworden is, verlaten de gasten de tent van hun overste, en blijft Judith geheel alleen achter met den door den drank bevangen en vast slapenden bevelhebber, wiens tent door zijn dienaar van buiten gesloten wordt. De dronken veldheer ligt op zijn bed en na gebeden te hebben, slaat Judith tweemaal met zijn zwaard in zijn hals, zodat hij onthoofd wordt. Zij werpt het dode lichaam op den grond, steekt het hoofd in een zak, dien zij hare dienstmaagd overgeeft, en verlaat met haar de tent en het leger. Zij gaan naar Bethulie, beklimmen den berg, en roept den wachters toe, dat zij de poorten voor haar zullen openen. De oudsten der stad worden nu geroepen. Als zij nu in de stad is binnen gelaten, vertelt zij wat zij heeft gedaan, laat hun het hoofd van de vermoorden hoofdman zien aan het volk, dat zich ontzet, God aanbidt en haar prijst, omdat zij zulk een daad heeft verricht en de stad verlost van den vijand.

Judith raadt nu de inwoners van Bethulie het hoofd van Holofernes op te hangen aan den stadsmuur, en dat de mannen een uitval zullen doen zodra de morgen aanbreekt. Zij besluiten daartoe, maar laten eerst Achior roepen, die nog altijd bij Ozias is, opdat hij zou zien of het wel het hoofd is van den veldoverste. Deze valt onmachtig bij het zien van het hoofd op de grond, aanbidt Judith en laat zich besnijden, om een Jood te worden.

Als nu de belegeraars zagen dat de Joden een uitval deden, kwamen zij allen tot de tent van Ho-

lofernes, welke de dienstknecht ingaat om daar het dode lichaam van hun krijgsoverste te vinden. De Assyriers worden nu beroerd en in hun schrik en vrees, slaan zij op de vlucht. Al de kinderen Israëls verenigen zich nu, jagen de vluchtenden achterna tot Damaskus toe, maken zich meester van de buit en geven daarvan al het zilver en het huisraad aan Judith.

Het boek eindigt dan met de vermelding van een lofzang van Judith voor den Heer, en dat zij al den buit later schenkt aan den tempel, en sterft in den hoge ouderdom van honderd en vijf jaren, weduwe blijvend, geëerd en zeer groot in Israël. Gedurende haar leven en na haar dood blijft Israël dan vrij van alle vijanden.

We behandelen nu de andere boeken, die zich voor histories uitgeven, t.w. I. Aanhangsel aan het boek Esther, dat een vervolg wil zijn op het geschrift van die naam in de Bijbel. Het begint met Hoofdst. 10: 4, een droom van Mordechai over twee draken die met elkaar wilden strijden en van een fontein, die een grote rivier vol water werd. Hoofdstuk xii. vertelt, dat Mordechai de samenzwering van twee kamerlingen ontdekt, en daarvoor beloond wordt. (Dit is in strijd met Esther 6: 1, 2, waar gezegd wordt, dat Mordechai niet werd beloond). Dan volgt de brief des konings, waarin de moord der Joden wordt bevolen, op aanraden van Haman geschreven, en het gebed van Mordechai en de Israëliten om verlossing. Ook Esther bidt (Hoofdst. xiv.), nadat zij zich in zak en asch heeft gekleed. Zij pleit om hulp en verlossing en beroept er zich op, dat zij tegen haar begeerte koningin is, alleen om haar volk te redden. Daarna trekt zij haar kleren weder aan, om naar de koning te gaan, voor wien niemand, ook zij niet, ongeroepen mag verschijnen. Eerst is de koning toornig, als hij haar ziet, maar als zij als dood neervalt, schrikt hij, springt van zijn troon, heft haar op, omhelst haar en neemt haar in genade aan. Het laatste Hoofdstuk geeft de brief des Konings, waarin het moordbevel herroepen, en het Purimfeest wordt ingesteld.

II. Het volgende geschriftje is een Aanhangsel aan het boek van Daniel de Profeet, en bestaat uit twee delen, t.w. (a) Aanhangsel aan Daniel 3 : 24, en moet het gebed zijn van Azarja, één der drie jongelingen in de brandende oven, en (b) een aanhangsel aan dit gebed van alle drie jonge mannen. Het laatste gebed doet ons denken aan Psalm 148, maar is veel zwakker van kracht en uitdrukking. Veel waarde hebben deze aanhangsels niet.

(c) Aanhangsel aan het einde van het boek Daniel na Hoofdst. xii., gevende de geschiedenis van Susanna, ene zeer schoone dochter van Chelkias, een godvreezende vrouw van een rijke Jood Jajakin. Twee oudsten der Joden, die veel bij Jajakin aan huis kwamen, hadden waargenomen, dat Susanna dageliks naar de tuin van haar man ging en werden met booze lusten bevangen. Zij gingen op een bepaalde dag ook naar den tuin en wilden, toen Susanna hare dienstmeiden had weggezonden, dat zij hen ter wille zou zijn haar bedreigend dat als zij dti niet wilde doen, zij haar van overspel met een jongeling zouden beschuldigen. Susanna weigert hun zin te doen en wordt nu door de beide oude booswichten van overspel beschuldigd en ter dood veroordeeld. De arme vrouw bidt tot de Heer, die nu Daniel opwekt om haar te helpen. Hij laat beide oude dwazen ondervragen, onder welke boom zij Susanna met de jongeling hebben gevonden, en daar zij elk een verschillende boom aangeven, worden zij van leugen en bedrog overtuigd en in plaats van Susanna ter dood gebracht. Deze looft de Heer, met hare ouders en echtgenoot, en Daniel wordt een groot man onder zijn volk.

(d) Het vierde aanhangsel aan het Boek Daniel, n.l. de geschiedenis van Bel en de Draak, zijnde het 14e Hoofdstuk van het Bijbelboek.

1. Er wordt verteld dat Daniel een groot man was bij koning Cyrus de Pers. De Babyloniërs hadden een afgod B e l, die de koning eerde en Daniel niet. De koning vraagt Daniel: "Waarom bidt gij Bel niet aan?" Zijn antwoord was: "Ik aanbid geene afgoden met handen gemaakt." De koning vraagt: "Is Bel dan geen levende God: zie toch hoeveel hij dagelijs eet?" Daniel lacht en zegt: "Hij is van leem en koper en heeft nooit gegeten noch gedronken." De koning wordt toornig, wil van de priesters weten, wie de afgods kost opeet, en als zij kunnen bewijzen dat hij het eet, dan moet Daniel sterven, en anders zij. Men komt nu overeen dat de koning zelf in de tempel spijs en drank zal klaar zetten, de tempel met zijn zegel sluiten en de volgende morgen zal komen om te zien of alles gedaan was. Zo gebeurt het, maar Daniël laat de vloer van de tempel bestrooien met asch. Als nu de priesters met hunne vrouwen en kinders des nachts door een geheime deur in de tempel gekomen alles verteren, roept de koning: "Bel, gij zijt groot." Maar Daniel wijst hem op de voetstappen van de mannen, vrouwen en kinderen. De koning wordt toornig, laat zich de geheime deur wijzen, doodt de priesters en laat Daniel de tempel zowel als het beeld vernielen.

2. De Babyloniers aanbidden een grote draak. De koning vraagt Daniel: "Is deze draak ook van

koper?" Daniel antwoordt weer: "Ik aanbid alleen den levenden God," en vraagt verlof de draak te doden, zonder stok of zwaard. Als hij dit verlof heeft gekregen, maakt hij een koek van gekookt vet, pek en haar, en geeft dit de draak in, die daarvan barst en sterft.

Als de Babyloniers dit horen, willen zij Daniel doden en de koning is genoodzaakt hem in de leeuwenkuil te laten werpen. De leeuwen doen Daniel geen kwaad: hij wordt in het leven gehouden door de Profeet Habakuk, die in Palestina pap had gekookt voor de maaiers en door een engel bij zijn haar opgenomen door de lucht heen, met de schotel vol pap naar de kuil te Babylon wordt gevoerd en de profeet voedt. De koning laat Daniel's vervolgers in de kuil werpen.

3. Het gebed van Manasse bij 2 Koningen 33: 11-12. Dit geschriftje is van heel weinig betekenis. Het is een erkentenis van Manasse. Hiskia's zoon, Juda's koning, van Gods heerlikheid en majesteit: belijdenis van zijne zonden, bede om genade en schuldvergeving en belooft zijn leven te zullen beteren.

VRAGENBUS.

Mei 27, 1918.

A.H.M. vraagt: Kan u mij zeggen door middel van de "Hervormer" of een mens een deel heeft wat van Gods beschikking is? Of kan een mens zelf voor hem een deel maken?

De vraag is mij niet duidelik. Versta ik ze wel, dan wil vrager weten of de mens zijn eigen lot (deel) kan maken, dan wel of, alles door God wordt beschikt.

Ik antwoord dit met verwijzing naar vraag en antwoord 27, van de Catechismus.

Vraag. Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Antwoord. De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke hij hemel en aarde, mitsgaders alle creaturen, gelijk als met zijne hand nog onderhoudt en alzoo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijse en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van zijn vaderlijke hand ons toekomen.

En vraag en antwoord 28:

Vraag. Waartoe dient ons, dat wij weten, dat God alles geschapen heeft en nog door zijne voorzienigheid onderhoudt?

Antwoord. Dat wij in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn mogen, en in alles, dat ons nog toekomen kan, een goed toevoorzicht hebben op onze getrouwen God en Vader, dat ons geen creatuur (schepsel) van zijne liefde scheiden zal: aangezien dat alle creaturen alzoo in zijne hand zijn, dat zij, tegen zijnen wil, zich noch roeren noch bewegen kunnen.

Is dit antwoord voor A.H.M. niet voldoende, dan moet hij duideliker schrijven wat hij wil.

REDAKTEUR.

BERICHT.

Als antwoord op de prijsvraag heeft de Redakteur 14 opstellen ontvangen. Het was heel moeielik om een goed oordeel te geven, vooral ook omdat het mij schijnt, dat allen te veel een of ander boek hebben gevolgd.

De eerste prijs is toegekend aan Pieter C. P. Jacobs, Klipfontein, P.K. Nigel.

De tweede aan Christina C. Breytenbach, P.K. Silkatskop, via Zeerust.

De derde aan Petronella S. Joubert, Driefontein, P.K. Groot Marico.

Een nieuwe prijsvraag over "Ruth" wordt uitgeschreven tegen 15 August 1918.

De Redakteur krijgt schoot voor schoot brieven, die niet genoeg zegels hebben, en moet dan strafport betalen. Briefschrijvers worden verzocht hun brieven te wegen en goed van zegels te voorzien. Voor elk half ons moet één pennie worden betaald.

Gedurig ontvangt de Redakteur en ook de administratie klachten dat intekenaren op de "Hervormer" niet hun blad geregeld krijgen, of in het geheel niet ontvangen.

Wij zijn overtuigd, dat de verzending geheel volgens lijst geschiedt, en dat er geen naam op de verzendingslijst ontbreekt.

Daarom verzoekt de Redaktie aan elke intekenaar, die zijn nummer niet ontvangen heeft op den 25ste van elke maand, onmiddelik daarvan hem kennis te geven, zodat er bij de post onderzoek kan worden gedaan.

REDAKTEUR.

Junie, 1918.

Wie drinkt zonder dorst, en eet zonder honger,
Sterft des te jonger.

GEBEDSGENEZING.

Vele leden onzer kerk worden verontrust door mensen, die ijveren voor wat zij noemen, gebedsgenezing. Die onrust is tweeërlei: 1o. men wordt zelf aangevallen en moet zich verdedigen; 2o. men ziet hoe anderen aangevallen worden, ingeven en dus wordt de kerk zwakker.

Wij willen onze kerkleden op een paar dingen wijzen in verband met deze zaak.

De voorstanders van de zogenoemde geloofsgenezing zeggen, dat zij door hun bidden alle ziekten kunnen genezen. Wanneer wij nu de Bijbel lezen en in het Oude Testament naar genezingen zoeken, dan vinden wij, dat slechts zeer weinige mannen, die gave hebben gehad. Wanneer zulke mannen optreden, b.v. Elia bij het kind der weduwe—(1 Kon. 17 : 17-24). Elisa bij Naäman der Syrier (2 Koningen 5) of de zoon van de Sunamitische (2 Kon. : 18-37). Wanneer Petrus en Johannes de kreupelen man bij de tempel gezond maken (Hand. 8) of Paulus de jongeling die uit het raam valt, weer levend maakt, dan zijn dit buitengewone gaven, die de Heere aan zijne profeten en apostelen verleend heeft voor die tijd.

De voorstanders der geloofsgenezing beroepen zich op Jakobus 5: 14 en 15. Zij zien over het hoofd: dat daar gezegd wordt, dat men zal roepen de ouderlingen der gemeente, die over hen zullen bidden; dat deze de kranken zullen bidden, en dat ook hunne zonden hun zullen vergeven worden. De geloofsgenezing is dus verbonden aan het ambt en kan maar niet zo maar door een ieder worden uitgeoefend.

Verder dient men in het oog te houden, dat al de wondervolle genezingen, waarvan de H. Schrift spreekt zijn ogenblikkelike en volkomen genezingen. Dat zijn de hedendaagse niet. Ja, er volgt dikwijls op dat bidden geen genezing en de kranken worden veelal bitter teleurgesteld.

De geloofshelden der Bijbel hebben van hun bidden geen broodwinning gemaakt en werden voor hun werk niet betaald, noch lieten zich door de geloovigen onderhouden. Hun werk was geen beroep, geen bezigheid, geen kunst, het was alleen het gelovig gehoorzamen aan, en gebruiken van Gods genade gaven.

Ook hebben valse profeten, en duivelskunstenaars wel eens werk gedaan en zich voorgesteld als ware profeten, tegen welke de H. Schrift ons waarschuwt.

De buitengewone gave der gezondmaking is slechts een tijdelike gave geweest, die met het heengaan der apostelen ook langzamerhand is verdwenen.

Eindelik het is dwaasheid te beweren dat profeten en apostelen geen geneesmiddelen hebben gebruikt. Elisa beveelt Naäman zich zevenmaal in de Jordaan te wassen. Jesaja laat voor Hiskia een pleister van vijgen maken, om de zweer te genezen. Geneesmeesters waren onder de Joden er vele, die de eigenschappen der geneesmiddelen wel kenden, en ook geneeskrachtige planten gebruikten.

SABBATH OF ZONDAG.

Er zijn in Afrika ook mensen, die leren, dat wij de Sabbath (zevende dag) moeten houden als rustdag in plaats van Zondag. Zij beroepen zich daarvoor op het vierde gebod. Toegegeven moet het worden, dat de Zaterdag of zevende dag als rustdag door God is ingesteld: (a) bij de Schepping (Genesis 2: 2, 3), en ook bij de wetgeving op Sinai (Exodus 20: 8-11). Die wet is niet alleen voor Israël, maar voor geheel de mensen wereld, in zo ver God wil, dat wij voor elke zeven dagen één rusten van onze dagelikse arbeid, om ons bezig te houden openlik en gezamenlik met hogere geestelike dingen.

Nadat de Heere Jezus op de eerste dag der week is opgestaan uit de doden, lezen we in het Nieuwe Testament dat de discipelen die eerste dag als rustdag hebben aangenomen (b.v. 1 Corinth 16: 1. Openbaring 1: 10.) Ook de Heere Jezus zegt: "De Zoon des menschen is Heer van den Sabbath" en "de Sabbath is om den mensch en niet de mensch om den Sabbath." Reeds in de eerste eeuw is de viering van de Zondag als rustdag onder de gelovigen algemeen.

Dit verwondere ons niet. Door Christus dood was het verbond der werken voor de gelovigen verbroken en het verbond der genade daarvoor in de plaats gekomen. Daarom waarschuwt Paulus ook in zijn brieven (Gal. : 9, 10, en Colossensen 2 : 16, 17), tegen het wetties vasthouden aan de Sabbathen en maanden, hetwelk ligtelik aanleiding gaf tot eigengerechtigheid en het zoeken van de zaligheid door eigen verdienste.

De gelovigen, die in het verbond der genade staan, hebben zich niet aan het Joodse wettiese standpunt te houden, maar mogen vrij besluiten, welke dag zij als rustdag verkiezen (welke dag is daarvoor meer geschikt, dan die der opstanding van Kristus, als begin van nieuw leven? mits zij maar toezien, dat zij niet alleen op die dag rusten, maar geheel hun leven aan God zij toegewijd.

DAG VAN VEROOTMOEDIGING.

De Scriba van de Algemene Kerkvergadering heeft de eer bekend te maken aan alle Kerkeraden, dat de dag van verootmoediging voor alle Hollandssprekende kerken in Zuid-Afrika, na gemeenschappelik overleg is vastgesteld op de derde Zondag in de maand Julie, dus 21 Julie a.s.

Het manifest zal, tegelijk met een omzendbrief gezonden worden aan alle Kerkeraden. De Kommissie der Algemene Kerkvergadering verzoekt predikanten en ouderlingen in hunne diensten op dien dag, dat manifest gepubliseerd in de "Hervormer" van Mei voor te lezen en zoveel mogelik diensten te houden.

De Scriba van de Alg. Kerkvergadering,
JAC. VAN BELKUM.
Heidelberg, 6 Junie 1918.

In de pastorie te Zeerust is een dochtertje geboren: wij wensen Ds. en mevr. Vermooten hartelik geluk en hopen dat zij veel vreugde ook van dit dochtertje hebben.

MEVR. C. W. DU TOIT.

Een zware slag heeft onze oudste broederleraar getroffen. Op de 14e Junie l.l. is de echtgenoote van Ds. C. W. du Toit in 69 jarige leeftijd ontslapen, na een tamelik lang ziekbed.

Welk een gemis haar heengaan is voor de oude broeder weet elk die de overledene gekend heeft in haar zorg voor hare echtgenoot, haar gastvrijheid voor de broeders in de bediening, haar belangstelling in het gemeente werk, haar ijver in alle dingen. Op Zondag, 16 Junie, is haar stoffelik overschot te Potchefstroom begraven. Zelden was er zo'n grote begrafenis daar te Potchefstroom, wel een bewijs voor de grote achting en eerbied die de gestorvene genoot.

Ds. L. E. Brandt, als voorzitter der Algemene Vergadering, overgekomen, leidde de dienst in de kerk en bij het braf. Ook D. D. Ennis, Vermooten en Strijdom waren tegenwoordig. De begrafenis was geregeld door Br. Ouderling A. H. Koomans en de lijkberzorgers, de firma H. Vermooten.

Wij bieden onze oude broeder onze betuiging van oprechte deelneming aan, biddende voor hem, dat de Heere hem steune en sterke in zijn zwaar kruis. Heeft hij bijna 50 jaren met deze zijne echtgenoote mogen leven, de scheiding zal zeker niet lang duren, en het weerzien aangenaam en heerlik zijn. Zeker zal het voor onze hoogbejaarde broeder een oorzaak van verheuging zijn geweest te mogen zien, hoe zeer zijne echtgenoote in zijne gemeente en de stad harer inwoning werd gewaardeerd.

Tot onze smart vernemen we, dat Ds. C. W. du Toit in Durban in een hospitaal ziek ligt. Moge de Heere hem in alles nabij zijn.

MNR. J. A. WORMSER.

Wij vernemen dat de heer J. A. Wormser van Pretoria l.l. Wonderdag, 4 Julie, is overleden, na een lang, maar geduldig gedragen lijden.

Vele onzer lezers zullen de overledene wel niet gekend hebben, maar toch heeft hij veel voor ons gedaan als Administrateur van de "Hervormer" en proeflezer. Daarom vermelden we ook in ons blad zijn heengaan.

Maar waarom we over hem vooral schrijven is, omdat hij zulk een waarlik overtuigd Kristen was in woord en daad. Geboren uit een van ouds bekende kristelike Hollandse familie, heeft hij in Z.-Afrika zijn afkomst nooit verloochend. Ook tegenover de strooming naar stoffelike dingen in Z.-Afrika heeft hij stand gehouden, trouw aan zijn Heer. Daarom wacht hem ook hierboven de ruste der gezaligden, die met Kristus hebben geleefd, in Kristus zijn gestorven.

De bedroefde weduwe en kinderen bieden wij de betuiging onzer innige en diepe deelneming aan. Moge de Heer hen allen steunen en troosten en het ook haar ondervinding zijn: "de Heer houdt de weduwe en de wees staande."

PREEKBUNDEL.

Op een konferentie van leraren der kerk is besloten, dat een preekbundel zal worden uitgegeven, waarin preeken van alle leraren zullen worden opgenomen. Deze bundel zal zo mogelik September of Oktober klaar zijn. Om dit boekje te kunnen uitgeven heb ik nodig enkele nummers van de "Hervormer," die geheel zijn uitverkocht.

Is er onder de lezers een, die een of meer van die nummers bewaard heeft en ze nu wil afstaan? De gevraagde nummers zijn: — December 1916, Januarie 1917, Maart 1917, Mei 1917, en Junie 1917. Verder Januarie 1918, Februarie 1918, en Maart 1918. De Redakteur zal zeer dankbaar zijn als hij die ontvangen mag.

STATISTIEK VAN DE GEMEENTEN.

NOORDELIKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.
Pretoria	2475	850	128	43	9
Rustenburg	*	*	125	32	36
Zoutpansberg	577	290	45	13	3
Pietersburg	1100	530	60	27	5
Waterberg	1194	525	110	45	3
Middelburg	750	446	77	30	—
Lijdenburg	560	273	21	11	1
Erasmus	2152	997	111	44	36
	8808	3921	677	245	93

* Zielen en lidmaten niet opgegeven.

OOSTELIKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.
Krugersdorp	1101	519	110	53	16
Oost-Rand	1530	709	97	76	10
Heilbron	300	130	10	6	0
Utrecht	65	39	1	4	0
Piet Retief	184	85	4	7	0
Vereeniging	1151	542	52	18	3
Memel	165	84	6	8	0
Trichardtsfontein	1000	467	51	26	20
Eendracht	—	225	—	16	—
Chrissiesmeer	563	172	9	2	0
Ermelo	—	—	—	—	—
Volksrust	—	—	24	26	—
Standerton	800	408	43	14	0
Vrede	63	30	3	2	0
Heidelberg	2000	800	108	42	28
Johannesburg	2019	861	142	41	15
	10951	5181	660	331	95

WESTELIKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.
Potchefstroom	4000	1564	247	90	68
Marico	2154	1063	141	30	24
Klerksdorp	1360	657	111	31	25
Lichtenburg	1300	600	93	34	6
Zwartruggens	1500	600	75	28	11
Ventersdorp	1127	527	64	36	5
Makwassie	1056	422	87	16	—
Wolmaransstad	551	312	54	20	—
Bloemhof	202	62	6	20	3
Bechuanaland	80	41	4	—	—
Venterskroon	—	—	—	—	—
	13330	5848	882	305	142

ALGEMEEN OVERZICHT.

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.
Noordelike Ring	8808	3921	677	245	93
Oostelike Ring	8940	4381	660	331	95
Westelike Ring	13330	5848	882	305	142
	31078	14150	2219	881	330

STATISTIEK VAN ZONDACSCHOLEN.

NOORDELIKE RING.

	Kinderen.	Scholen.	Onderwijzers.
Pretoria	400	8	30
Middelburg	259	27	27
Zoutpansberg	100	7	10
Lijdenburg	—	5	5
Waterberg	—	11	17
Rustenburg	—	10	18
Pietersburg	300	14	18
Erasmus	438	33	33

KERKNIEUWS.

KERKVIERING, BECHUANALAND.

25 en 26 Mei 1918.

De 25 en 26 Mei vierden wij hier Nachtmaal. De opkomst was zeer goed. Vele leden van de zusterkerken waren ook aanwezig. Met die gelegendheid nam Ds. P. W. Ennis afscheid als Konsulent van die kleine gemeente hier. Het was zeer aandoenlik voor de gemeente om afscheid te nemen van hun beminde leraar, daar hij alom bemind en geacht werd door groot en klein. Vele tranen werden gestort. Lang zal dit tot een herinnering tussen ons blijven.

Ds. Ennis sprak Zondag zeer ernstig over de Kruisiging van Jezus. Hoe Zijne moordenaren de erfgenamen werden van Zijne klederen. En dat ook Zijne eigen moeder niet ervan krijgen kon tot 'n aandenking.

En ook als wij ons niet als 'n moordenaar van Jezus achten en gevoelen, kunnen wij geen deel hebben in Jezus' kleed, n.l. het kleed der gerechtigheid.

Onder andere bedankte Ds. Ennis de gemeente voor de liefderike zamenwerking onder elkaar, en kon uitspreken dat hij blij was voor zoveel liefde door de gemeente aan hem betoond. Ook de broederlike plicht des Kerkeraads. Ook beloofde hij om de gemeente altoos in zijne gebeden te gedenken, en vraagde de gemeente om hem ook in

hunne gebeden te gedenken. God zegene hem in zijne verdere loopbaan. Ook trooste hij de gemeente en zegt, het is zwaar voor hem om de gemeente te verlaten, maar bemoedigde hen door te zeggen, dat ze een liefdevolle leraar in Ds. Vermooten zullen vinden, die zijn opvolger is.

Wij heten ook Ds. Vermooten hartelik welkom in ons midden!

Daarna bedankte Ouderling E. E. Meyer namens gemeente en Kerkeraad Ds. Ennis voor zijn arbeid en liefde en opoffering aan de gemeente betoond door hem, en beloofd ook om hem altoos in hun gebeden te gedenken dat hij rijke vruchten moge oogsten in zijn verdere loopbaan en werkkring, dat God he msterken en helpen zal in de toekomst.

Aan de orde de uitloting van Kerkeraadsleden: Van de Ouderlingen werd Br. C. L. van der Merwe uitgeloot, doch weer herkozen. Van de Diakens werd Br. W. P. Viljoen uitgeloot, doch weer herkozen.

Bij voorbaat dank voor opname in de "Hervormer."

Met broedergroete,
W. P. VILJOEN,
Diaken.

KERKVIERING TE BETHAL.

De Nachtmaalsviering te Bethal op 25 en 26 Mei was zeker een van de grootste, die daar ooit gehouden is. Er was dan ook zoveel belangstelling, omdat de gemeente afgesticht zou worden, en de Ringskommissie daarvoor overkwam. De Gereformeerde Kerk had welwillend hun kerkgebouw afgestaan voor de diensten, die behalve door de opgekomen gemeenteleden ook door vele dorpsmensen van de andere kerken werden bijgewoond.

Op Zaterdag morgen had de vergadering plaats van de Ringskommissie met den Kerkeraad, waar al de relegingen gemaakt werden, en dien avond werd de eigenlijke afstichting volbracht in een gemeentevergadering, waar de notulen van de vergadering van dien morgen werden gelezen en geteekend door de Ringskommissie, de Kerkeraad en de aanwezige mansleden der gemeente als een stichtings oorkonde, die in het nieuwe notulenboek der jonge gemeente Bethal ingeschreven was.

De Voorbereidingsdienst werd gehouden door Ds. Brandt over Hand. 19:2, waarbij ook drie nieuwe leden werden voorgesteld. Ds. van Belkum preekte op Zondag morgen naar aanleiding van Joh. 6:53 en 54. Ds. Prinsloo preekte in de middag over Joh. 12:24, en kon aan de gemeente bekendmaken, dat de bazaar ruim £300 had opgebracht. Dit was een grote aanmoediging voor de nieuwe gemeente, die een ernstig voornemen heeft om spoedig de schuld, die zij overnemen van Trichardtsfontein af te betalen en een eigen kerk te bouwen.

Ds. Brandt had de avonddienst over Mark. 16:15. Op de gemeentevergadering werden verdere plannen besproken over de toekomst der gemeente en werden Kerkeraadsleden gekozen, en aan het einde van deze Nachtmaalsviering was iedereen vol moed en met de beste voornemens bezield, dankbaar voor den genoten zegen.

Moge God die voornemens zegenen en deze gemeente stellen tot een zegen.

De heer J. Haagland werd gekozen als scriba en kassier der gemeente. Men richtte van hem alle korrespondentie. Zijn adres is Bus 81, Bethal.

NACHTMAALVIERING TE ZEERUST. OP 14 APRIL 1918.

Een grote opkomst! Ook hadden wij het voorrecht deze keer de Ringsvergadering bij gelegenheid van ons Nachtmaal te hebben.

Reeds Donderdag waren al vele mensen op 't Kerkplein. Onze eerste dienst was Donderdag avond door de plaatselike leraar uit Evang. Johannes 13, tekst v. 10, de laatst gedeelte: "En gij lieden zijt rein doch niet allen."

Vrijdag morgen begon onze bazaar tot laat namiddag, die een paar honderd ponden bijeen gebracht heeft. Vrijdag avond dienst door de plaatselike leraar over Evang. Joh. 18, v. 12, meest over de woorden "en zij bonden Hem." Zaterdag n.m. Voorbereiding door de plaatselike leraar, tekst 2, Kor. 5, v. 7, "Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen." Bij het einde van de dienst werden 25 nieuwe lidmaten aan de gemeente voorgesteld. Ook bevestiging van Kerkeraadsleden. Zaterdag avond dienst door Ds. Brandt, uit Mark. 8, v. 35, "want zoo wie zijn leven zal willen behouden die zal het verliezen," enz. Na afloop van de dienst gemeentevergadering. Zondag morgen, Avondmaalviering.

Ten gevolge door de grote opkomst werd door Ds. Ennis een dienst gehouden in de Gereformeerde Kerk, en door Ds. Brandt in onze kerk de Avondmaalsdienst uit 2 Timoth. 2, v. 8, " Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt."

Zes tafels werden beurtelings door de vijf predikanten bediend. Zondag n.m. dankzeggingsdienst door Ds. Ennis. Gen. 22, v. 14: "En Abraham noemde den naam van die plaats. De Heere zal het voorzien", enz. Bij het einde van de dienst werd de doop bediend aan 36 kinderen door de plaatselike leraar. Terzelfder tijd werd 'n dienst door Ds. Kuhn gehouden in de Gereformeerde Kerk. Zondag avond Nabetrachtingsdienst door Ds. Kuhn, Luk. 16, v. 9: "En ik zeg ulieden maakt uzelven vrienden uit den onrechtvaardigden Mammon," enz.

Ik wil erbij voegen de twee diensten in de Gereformeerde Kerk, Zondag morgen en middag, ook was voor onze gemeenteleden.

Daar onze kerk met al de diensten stampvol was, was ook de Gereformeerde Kerk vol met de diensten aldaar.

Dit was een aangename kerkviering voor de gemeente. Ons breng ook nog de dank aan al de predikanten die door hunne tegenwoordigheid onze kerkviering zo aangenaam maakten. Ook onze dank aan Ds. en Mevr. Vermooten voor hunne ijver om ons bazaar tot zo'n sukses te maken. Onze e.k. Nachtmaal zal zijn eerste Zondag in Julie.

J. v. S.

KERKVIERING VREDE, O.V.S.

Onze gemeente is klein, maar een voordeel is het zeker dat bij elke Nachtmaalsviering alle leden tegenwoordig ziijn. Aangezien weer enkele families in de Transvaal zich in het distrikt hebben gevestigd is het ledental weer toegenomen.

Onze konsulent heeft alle diensten verricht tot stichting van allen. Er werden 5 jonge mensen aangenomen en twee kinderen gedoopt.

De Broeders W. J. Botha en J. J. Strijdom werden weer als leden van de Kerkeraad herkozen en bevestigd. Voorts is besloten het wagenhuis van Br. W. J. Botha waar we altijd kerk houden te vergrooten, met steenen uit te metselen, van ramen te voorzien, en ook een preekstoel te laten maken. Als dit werk is gedaan zullen we een beter ingerichte kerkplaats hebben. Men hoopt dan voor het volgende Nachtmaal dit klaar te maken.

Deze kleine gemeente houdt goed stand, al is zij in de verstrooiing. Als een voorpost van onze kerk doet zij ook haar werk en vervult zij ene roeping. Moge zij langzaam toenemen, wat mogelik is als wij zien, dat er nog vele kinderen zijn, die later leden kunnen worden.

KORRESPONDENTIE.

Junie 1918.

Geagte Oom Sarel,—

Ek het die antwoord op mij brief met aandag gelees oor die kiese van Kerkeraadslede, maar ek kan nie heeltemaal met oom instem dat die Kerkeraad net één persoon voorstel gewoonlik omdat hulle nie 'n geskikte persoon weet te vinde in 'n afdeling. Oom sê die gemeente het die reg om nog een voor te stel. Nu wil ek om vra, kan die gemeente dan maar 'n ongeskikte persoon voorstel: ek meen dat die Kerkeraad behoor die gemeente goed te ken, en as die Kerkeraad nie in 'n afdeling 2 geskikte persone ken om voor te stel, hoe kan die gemeente dit dan doen daar die gemeente die afdelings nie so goed ken of behoor te ken as die Kerkeraads. En so as oom ook weet, die gemeente kijk maar na die Kerkeraad, en as daar net een persoon voorgestel word, dan krij hij nie 'n teenkandidaat, en dan word hij as gekose verklaar. Ek meen die Kerkeraad moet twee persone voorstel, en dit is jammer dat in partij afdelings net een en nie twee geskikte persone is om voor te stel. Ek dink dat as die Kerkeraad wil, dan kan hulle in elke afdeling twee persone krij om voor te stel. Oom, ek wil ook 'n beetje skrijf oor die kweekskool. Ek het die plan van neef Klaas gelees; ek gaan heeltemaal saam met die plan, as ons 'n sukses van die kweekskool wil maak, dan behoor ons sijn plan te vat, en elk Ringskommissie moet so'n opdrag aan al die gemeentes stuur. Die plan sal seker goed werk as daar afsonderlik onder die gemeente gewerk word,—ek meen dat die kommissie nie te groot voorgestel word, want as 'n klein kommissie goed is, dan meen ek 'n groter kommissie sal beter werk. Ek hoop die predikante en Kerkeraadsleden sal dit nie opneem dat ons meen dat hulle nie goed werk, maar ons wil hulle help om 'n sukses van die saak te maak. Dus hoop ek dat al die predikante en Kerkeraadsleden die plan van neef Klaas sal ondersteun en werk, en elk gemeente dat die plan tot uitvoer gebring word. Want dit is tijd vir ons om 'n sukses van die kweekskool te maak.

So blij ek met groete, uw neef,

ABRAHAM.

Vaakop, 1 Julie, 1918.

Waare Oom Sarel,

U denkt dat een kommissielid in elk diakensafdeling te veel zal zijn, van daar uwe bewering dat grote kommissies niets doen. U moet dan ook zeggen dat de diakenen onzer kerk te veel zijn.

Een kommissielid voor de Kweekschool kan toch geen groter wijk bedienen als één diaken. Vergeet nooit, mijn oom, die mensen werken gratis, uit liefde voor hun kerk. Van mijn voorstel, 1,000 leden te samen te voegen voor één gemeente ezgt u: " 't is uitnemend, maar komt nog altijd niet tegemoet aan het gebrek van leraren, omdat al de kleine gemeenten te ver van de grote liggen, en dus de grote niet helpen." Hoe is het mogelik dat u zo iets kunt beweren? Die kombinaties moeten slechts tijdelik voorziening maken voor het tekort aan leraren, van daar dat ik geschreven heb, dan hebben wij net 4 leraren te min. Die kommissies voor de school moeten de verdere te korten aan vullen, door goed werk te doen waardoor wij een bloeiende school moeten oprichten en in stand houden. Waar 2 of 3 gemeenten aan een sluiten om 1,000 leden te krijgen kan ik niet verstaan dat u zegt dat de kleine gemeenten de grote gemeenten niet helpen, omdat de kleine te ver van de grote liggen. Waar een gemeente 600 leden telt, een ander 300, en een derde 100 leden die te samen komen voor één gemeente van 1,000 leden, dan wordt berekend 12/- per lid. Die 100 leden betalen £60, de 300 leden £180, en de 600 leden £360. Totaal, £600. Ziet u, die ver van elkaar wonen maken geen bezwaar. Hoe ver men ook van elkander woont maakt geen onoverkomelike moeilikheid. Wij rekenen net per lid 12/- per jaar. Ik heb geschreven over de school. Wat was tot zo ver de uitwerking, net per voetnoot door u onderaan mijn brief, n.l.: Dat u niet weet of zo een groot kommissie nodig zal zijn. Als u aanmerkingen wilt maken, die zijn zeer wenselik, maar dan moet u iets beters aan de hand geven.

Ik hoop maar het gaat u goed; met mij door de genade Gods ook wil. Beste groete.

Uw neef,

"KLAAS."

OOM PIET OVER ZONDAGSCHOLEN.

Hoog Eerw. Redakteur,—Het is een lange tijd dat ik gedacht heb om iets te schrijven in belang van onze Zondagscholen. Het is nu acht en dertig jaren dat ik in de Zondagschool werk, vroeger in de Vrijstaat, de laatste een en twintig jaren in de Transvaal. Daar het mijn eerste schrijven is in "De Hervormer," zal ik zo kort mogelik zijn. De Zondagschool beschouw ik als een groot gebouw, dat opgetrokken moet worden, niet alleen in onze kerk, maar overal in het koningrijk van onze Heer. Voor het bouwen van een groot gebouw is nodig een bouwmeester, en een kommissie om toezigt te houden op het werk, metselaars en stenen. De bouwmeester is de superintendent, de kommissie de kerkeraad, de metselaars de onderwijzers. De stenen of bouwstof zijn de kinderen; de mensen die zorgen moeten voor de stenen zijn de ouders. Wij weten het, als de bouwmeester zwak is, en de kommissie is ontrouw, en de metselaars doen slecht werk, dan kan het gebouw niet voltooid worden. Maar al zijn al die mensen goed, en de stenen ontbreken, dan kan er niet gebouwd worden. Onze Zondagscholen gaan menigmaal niet goed vooruit; in menig geval is de bouwmeester zwak, maar als hij maar getrouw is, gaat het werk toch aan. Al verzuimt de kommissie haar plicht menigmaal en de metselaar verstaat in het begin ook niet zijn werk zo goed, als wij toch getrouw zijn, dan kan het werk nog voort gaan. Maar H. Eerw. Heer, menigmaal moeten ook wij klagen, de getrouwen zijn weinig in het werk des Heeren.

Voor de dagscholen is er een wet die ouders en kinderen verplicht, maar de Zondagscholen, zij kwijnen. Daarom vinden wij dagscholen met 50, 80 en 100 kinderen, en van dat getal misschien 30, die de Zondagschool bezoeken. Het Gouvernement bouwt de dagscholen, zet de ouders en kinderen onder verplichting, de Zondagscholen moeten door de kerk opgebouwd worden. En hoe kunnen wij dat, als de ouders ons niet helpen? De ouders zeggen ons, de kinderen moeten elke dag naar school gaan, ze kunnen niet Zondag ook gaan! Eerw. Heer, dikwijls komt de vraag bij mij op, is onze kerk ons dan niet zoveel waard als onze Staat? Moet de duur gekochte kerk, die met het bloed der martelaren, en zelfs ook met het bloed onzer vaderen, is betaald, ook niet worden gebouwd? De Koning dier Kerk komt, en Hij moet door Zijn Kerk en gelovigen verheerlikt worden. Eerw. Heer,—Ik eindig met de vraag aan al de ouders, broeders en zusters, is uw kerk voor u dierbaar, help ons dan om die kerk op te bouwen; zend uwe kinderen ook naar de Zondagschool, het is toch de kerk van uw Heer, in Wien gij gelooft, en Wien gij dient, en lief hebt! Wij zeggen in de geloofsartikelen, ik geloof in ene Christelike Kerk, maar O, die kerk wordt niet meer ondersteund en geholpen door die leden, die de artikelen opzeggen. Eerw. Heer, ik denk het zal goed zijn, als onze leraren bij gelegenheid van Avondmaal en buitendiensten de ouders aanmoedigen ter opbouwing van onze Zondagscholen.

En broeders, superintendenten, Kerkeraad, onderwijzers, wij verzuimen ook menigmaal onze plichten. Het werk rust op ons. De Koning der Kerk

heeft ons geroepen, om zijn werk te doen; laten wij niet moedeloos worden. Maar laten wij met de profeet Nehemia zeggen, God van den Hemel, die zal het ons doen gelukken, en wij Zijne knechten zullen ons opmaken en bouwen.

"P.B."

OOM SAREL'S FONDS.

Verantwoord 15 Junie 1918...	£245	18	11
Marthje Viljoen, p.k. Mafeking	0	1	0
Mnr. en mevr. Storm, p.k. Potgietersrust	2	0	0
	£249	19	11

Een klein dochtertje, Marthje Viljoen, P.K. Mafeking, stuurt 1/- voor dit fonds, die zij van een oom had gekregen voor lekkergoed. In plaats van dit te kopen geeft zij die shilling voor de kerk. Welk een lief voorbeeld vaan zelf-verloochening! Goed gedaan, Marthje. De Heer, die dit bewijs van zelfverloochening in uw hartje heeft gelegd, zal u zeker zegenen en u leren dat Hij u lief heeft.

Zijn er andere zoontjes of dochtertjes die dit voorbeeld willen volgen?

Ook mnr. en mevr. Storm onze hartelike dank.

OOM SAREL.

STAAT VAN ONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

Voor de Thèologiese Kweekschool, over de maanden Maart, April en Mei, 1918.

Maart 31:—				£	s.	d.
Aan balans op handen				0	17	5
Afbetaling Verband				315	0	0
Rente op Verband				105	0	0
Van de Financieele Kommissie				37	10	0
				£458	7	5
Mei 31:—				£	s.	d.
Salaris Professor, 4 maanden				200	0	0
Toelagen aan Studenten:						
P.J.J.V.	£40	0	0			
P.S.G.	30	0	0			
H.P.W.	30	0	0			
J. en Th. D.	50	0	0			
				150	0	0
P. J. Nel, kosten boedel				18	4	6
Minnaar en v. d. Broek, idem				10	10	0
Bankkosten				1	8	0
Assurantie, P.J.J.V.				14	19	7
Saldo				63	5	4
				£458	7	5

Bij deze geven wij kennis van de geboorte van onze zoon,

JOHANNES WILHELMUS,
op 12 Junie l.l.,

en betuigen tevens onze welgemeende dank voor de vele en hartelike bewijzen van belangstelling dezer dagen ondervonden.

J. W. GEHLE.
M. GEHLE-ZAGT.

Amstelland,
via Bronkhorstspruit.

KOLONIEN EN ZENDING.

De Duitse Rijkskanselier, die van 1885-1890 leraar was aan de Duitse School voor Rechtswetenschappen te Tokio, heeft over dit onderwerp in een rede, die hij in 1889 hield, o.a. gezegd: "De Regering kan niet voor haar kolonien den arbeid van zendelingen missen. De maatschappelike opheffing van een heiden volk is slechts mogelik bij zedelike verbetering. De ervaring leert, dat deze arbeid slechts verricht wordt door de boden van het kristendom. Zij, die onverschillig minachtend of zelfs vijandig tegenover de zendingsarbeid onder de heidenen staan, weten blijkbaar niet, wat zij voor het maatschappelik leven heeft gewerkt. Zij hebben de voorstelling, dat een zendeling met een kruisbeeldje en den Bijbel naar de kleurlingen gaat, hun predikt van Kristus, dan de meest ongelooflike bekeeringsgeschiedenissen opdist om bij de zendingsverenigingen den moed en de offervaardigheid er in te houden, om ten slotte als een martelaar voor zijn geloof doodgeslagen te worden. Ik zou wensen, dat zulke mensen uit eigen aanschouwing eens een zendingspost leerden kennen. Onze grote zendingsverenigingen kweeken geen dweepers, maar mannen bezield door hun geloof in de Stichter der heilige zending en maatschappelik, prakties en ervaren. Zij leren hoe men de bodem bewerken moet, bomen planten, huizen bouwen, en schoon houden: zij tonen, dat men maatschappelik vooruit komen kan zonder roof en diefstal; zij richten scholen op voor de kleinen en kerken voor de ouderen, en bewijzen door de daad, hoe dorp en land, dat zich buigt, dat zich buigt voor den God der kristenen en Zijn heilige geboden, ook naar het uitwendige gezegend wordt."

(Mededelingen van het Nederlands Zendinggenootschap.)

Wegens plaatsgebrek moet boekbespreking overstaan.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE KASSIER OVER MEI EN JUNIE 1918.

ONTVANGSTEN.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Alg. Fonds. Bijdragen.						
Gem. Vrede	0	4	8			
Gem. Memel	0	12	6			
				0	17	2
Almanak.						
Ds. Brandt	1	12	0			
E. J. Visage	2	8	0			
Ds. Prinsloo	0	13	0			
F. Pistorius	0	10	0			
D. S. Venter	0	12	0			
				5	15	0
Br., D.O. Afr., Gem. Wolmaransstad				3	0	0
Zond. Roosters.						
Ds. van Belkum				0	10	5
Vormen.						
Gem. Krugersdorp				0	3	0
				10	5	7
Weduwfonds. Bijdragen.						
Gem. Vereeniging	6	10	0			
Gem. Venterskroon	4	1	0			
Gem. Johannesburg	10	16	3			
Gem. Heilbron	1	10	9			
Gem. Vrede	1	7	1			
Gem. Wolmaransstad ...	2	12	4			
Gem. Middelburg	2	19	9			
Gem. Memel	1	4	4			
Gem. Marico	12	12	9			
Gem. Bechuanaland	0	19	9			
	44	14	0			
Interest.						
Gem. Oost-Rand	12	15	0			
Gem. ...						
A. H. Mitchell	8	0	6			
C. A. v. d. Plas	6	0	0			
S. Hugo...	4	7	6			
P. Jansen...	15	0	0			
	46	3	0			
				90	17	0
Theo. Kweekschool.						
Gem. Vrede	1	6	6			
Heidelberg	0	5	0			
L. Alberts	1	0	0			
				2	11	6
Hervormer....						
Intekening	4	17	6			
Advertentie	0	5	0			
				5	2	6

UITGAVEN.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Alg. Fonds.						
Huishuur, Ds. Goddefroy	13	6	8			
Drukwerk Wulfse	2	7	6			
Drukwerk Volkstem	0	12	6			
Drukwerk Het Westen ...	1	7	9			
Reiskosten Meivergad. ...	10	13	8			
Postgeld Ds. v. Belkum...	0	9	5			
Scriba	2	0	0			
	30	17	6			
Almanak, 1018.						
Drukkosten...	69	11	10			
				100	9	4
Weduwfonds.						
Leening, L. P. Fourie ...	400	0	0	400	0	0
Hervormer.						
Rek., Volkstem	111	13	4	111	13	4

H. J. L. ROORDA, Alg. Kassier.
L. E. BRANDT, Voorzitter Fin. Kom.